

De schoendoos

Het uitzicht vanonder het bed is altijd hetzelfde: De vloerbedekking strekt zich uit als een belofte, ruimtelijk, zonder zicht op het einde. Verderop liggen haar pumps die ze zojuist heeft uitgeschopt; rood zijn ze dit keer.

Ze komt de kamer inlopen, blootvoets en een beetje onregelmatig. Aan de manier van lopen zie ik hoeveel ze heeft gedronken. Na één fles zwalkt ze een beetje. Na twee flessen zakt ze soms door haar benen, om vervolgens giechelend tegen de muur te vallen. Ze heeft nu niet meer dan één fles op. De geur van haar zware parfum verspreidt zich door de kamer. Ik trek mijn neus op, het maakt me altijd misselijk.

Ze heeft iemand bij zich. Nog voor ik hem hoor, ruik ik hem al. Dure aftershave, vermengd met mannengeur. Mannen hebben altijd een bepaalde geur bij zich. Heel anders dan die van haar. Een zware stem klinkt terwijl ik een paar voeten in zwarte sokken op de vloerbedekking zie. Hij loopt richting de muur waar ze waarschijnlijk tegenaan staat, dat kan ik niet zien. Er zit een gat bij zijn grote teen. Ik doe mijn best om niet te lachen.

Lachen hoef ik al snel niet meer. Het begint zodra hij bij haar is, hij heeft duidelijk haast. Ik knijp mijn ogen dicht en bedenk me voor de zoveelste keer: *Charlot, dit moet je niet doen*. Ik weet niet precies waarom ik het doe.

Het is alsof ik mezelf steeds wil overtuigen van haar tekortkomingen.

Ze kreunt. Ik hoor bewegingen, ritsen opengaan, het scheuren van stof. Hij zegt smerige dingen tegen haar en ze lacht erom. Niet zoals ze lacht wanneer ze nuchter en vrolijk is, want ja hoor, dat is ze ook weleens. Ze lacht ook niet zoals ze doet wanneer ze ziet dat ik in mijn broek heb gepiest. Ik slik. Dat is de ergste lach. Dit is de op één na ergste: haar aanstellerige lach. Die bewaart ze voor de mannen die ze meeneemt.

Het gaat er ruw aan toe. Zijn stem klinkt zwaarder en dwingend. Ik hoor gebonk tegen de muur en mijn moeder die hijgt. Ik schuif wat vooruit en kijk naar ze. Hij slaat tegen haar bil en ze roept: Ja, ga door!' Ik geneer me dood. Het is nog erger dan de vorige keer. Ik schuif terug, vind een pluisje in de vloerbedekking en richt mijn aandacht daarop. Het is een roze pluisje, waarschijnlijk van haar wollen trui. Die draagt ze vaak als ze een dag thuisblijft. Ik pak het pluisje tussen mijn duim en wijsvinger en duw het onder mijn nagel. Vervolgens peuter ik het er weer onderuit.

Zal ik stiekem weggaan? Durf ik dat? Ik kijk naar de deur, maar die is dicht. Het is een te groot risico. Ik zou naar de deur kunnen tijgeren, maar om hem open te doen moet ik omhoogkomen en dan kunnen ze me zien. Beter blijf ik hier wachten. Als ze straks slaapt, kan ik ongezien naar mijn kamer. Ik voel met mijn hand in de buidel van

mijn hoody en vind mijn telefoon. Ik klik mijn Snapchat open en kijk door de berichten, me afsluitend voor de geluiden in de kamer.

Dat lukt maar even. Ik hoor de stem van mijn moeder: 'Nee, niet mijn haren!' Ik spits mijn oren. Mijn moeder is gek op haar lange, blonde haren. Mannen mogen er nooit aanzitten, ook niet liefkozend of zo. Daar kan ze niet tegen. 'Nee, laat los!' roept ze nog eens. Ik klik mijn telefoon uit en schuif weer op mijn buik wat dichterbij de rand. Hij heeft de haren van mijn moeder in zijn hand en trekt haar hoofd achterover. 'Stop!' gilt ze. Hij gaat juist sneller bewegen, waarna hij uiteindelijk vertraagd. En dan gaat het mis.

Ik voel het aan mijn hartslag, die gaat zo snel ineens. De man stapt achteruit en slaat haar. Niet zoals net, een tik tegen haar billen, maar hij slaat hard, tegen haar hoofd en ze beukt tegen de muur. Ik sla mijn hand voor mijn mond om mijn gil in te houden, want ik liet mezelf bijna horen. Eén keer eerder heb ik gezien dat een man haar sloeg en toen had ze hem tussen zijn benen getrapt. Ja, mijn moeder is een pittige tante. Maar nu doet ze niks. Ze blijft roerloos op de grond liggen.

Ik ben bang dat hij haar heeft doodgeslagen. Maar ineens kreunt ze en ze beweegt. Ik voel me opgelucht, want ook al haat ik mijn moeder, ik wil niet dat ze doodgaat. De man trekt zijn broek omhoog en draait zich half om en ik schuif als een bezetene terug in de

schaduw. Mijn hart pompt het bloed nu door mijn oren en ik hou mijn adem in voor wat komen gaat, want het geluid lijkt zo hard dat hij het zou kunnen horen. Dat doet hij niet, want hij loopt weg van het bed en ik hoor hem in zijn schoenen stappen. Gelukkig, hij gaat weg.

Ik ga zo wel een ijszak uit de vriezer halen, maar ik moet wachten tot hij weg is. Waarom blijft hij staan? Ik zie zijn schoenen onder zijn broekspijpen uitkomen. Het zijn van die dure, krokodillenleer, met kleurtjes. Van die idiote schoenen, die alleen oudere mannen dragen die vinden dat ze hip zijn. Ik hou meer van sneakers, dat sowieso. Hij loopt naar de kaptafel van mijn moeder en ik hoor hem de la opentrekken.

Ik ga weer een stukje naar voren, mijn telefoon op camera. Wat moet hij in die la? Ik zie zijn gezicht in de spiegel van mijn moeders kaptafel. Hij zoekt met zijn handen door de la en pakt er iets uit. Ik kan niet zien wat het is, want hij kijkt op en ik vlucht terug naar mijn schuilplek. Hij loopt weer naar mijn moeder, die rechtop is gaan zitten; ik zie het aan haar tenen, die zichtbaar zijn aan de zijkant van het bed.

‘Kom, ga eens staan.’ Zijn stem klinkt vriendelijker. Ze trekt haar voeten in en gaat voor hem staan. Ik zie haar rode teennagels en zijn schoenen. ‘Doe je deze de volgende keer aan?’

‘Volgende keer?’ Haar stem klinkt liever dan ik had verwacht.

‘Ik kan het ook nu wel voor je aantrekken.’ Ik schud mijn hoofd. Waarom schopt ze hem niet naar buiten!? Hij grinnikt. ‘Dat is nog beter. Maar eerst lust ik wel iets te drinken.’ Hij gaat op de rand van het bed zitten. Ik voel me in het nauw gedreven. Ik moet plassen, en door zijn gewicht zakt de lattenbodem iets in, zodat ik het nog benauwder krijg.

Ze loopt naar de gang. Ik vind het een akelig idee dat ik nu alleen met die man op de kamer ben. Maar lang duurt dat niet, want ik zie door de openstaande deur dat ze al terugkomt. De man reageert niet. Hij zit aan de andere kant van het bed met zijn rug naar haar toe. Ze loopt op haar blote voeten terug naar het bed en springt erop. Ik denk dat ze hem wil laten schrikken, maar in plaats van haar lach hoor ik een harde klap, gevolgd door andere geluiden, die ik niet kan thuisbrengen. *Wat doen ze?* Ik zie aan de zijkant van het bed die lelijke schoenen. Hij verplaatst zijn voeten. Het bed deukt steeds in en ik ben bang dat de lattenbodem het begeeft. Ineens is het stil. Ik durf me niet te verroeren van angst. Mijn hart klopt weer in mijn keel. Dan hoor ik haar ademhaling en het bed beweegt weer. Haar voeten belanden op de grond naast het bed en ze verdwijnt weer door de slaapkamerdeur, die ze achter zich dichtdoet.

Ik weet niet wat ik moet doen. De man ligt nog op bed, maar hij beweegt zich niet. Ik moet nu echt heel nodig plassen, dus ik besluit erop te gokken dat hij slaapt of

buiten westen is en dat mijn moeder niet meteen terugkomt. Heel voorzichtig schuif ik op mijn buik onder het bed uit. Ik kruip op mijn knieën naar de deur, zonder om te kijken. Langzaam ga ik staan en pak de deurklink in mijn hand. Mijn voeten tintelen en als ik omkijk schrik ik me rot. De man ligt languit en kijkt me recht aan. Om zijn nek hangt een kanten slipje. Ik hijg van angst, want de ogen van de man staren zonder te bewegen. Ik zie de striemen in zijn hals en zijn blauwe tong en realiseer me dat hij hartstikke dood is. Ik ren de slaapkamer uit en mijn eigen kamer in. Op dat moment voel ik dat ik in mijn broek heb geplast.

‘En dan word je wakker?’ Freek kijkt me met open mond aan.

‘Ja.’

‘En heb je dan echt in je broek geplast?’ Zijn ogen staan geamuseerd. Ik zucht.

‘Nee, Freek. Stel je voor, op mijn tweeëntwintigste in mijn broek plassen.’ Hij grinnikt, maar kijkt weer serieus als hij mijn gezicht ziet.

‘Goh, het is wel een heftige droom.’

‘Ja, behoorlijk. En als het me nou één keer was overkomen, maar ik heb dit dus al drie keer gedroomd.’

‘Ja, dat is bijna eng. Heb je een film gezien met zoiets of zo?’

‘Nee.’

‘Die arme moeder van jou’, zegt hij schamper. Ik knik gegeneerd.

‘Ja, het is wel stom dat ik juist haar zie. En dan die rode pumps; mijn moeder heeft volgens mij nog nooit van haar leven pumps gedragen.’

‘Of de lellebel uitgehangen’, voegt Freek er met een knipoog aan toe.

‘Nee, zelfs voor ze mijn vader leerde kennen, kan ik me niet voorstellen dat ze zich ooit zo zou gedragen. En ze zijn inmiddels al vierentwintig jaar getrouwd.’

‘Ga je dit weekend naar huis?’

‘Ja, hoezo? Wil je mee?’ Ik kijk hem vragend aan.

‘Nee, ze zien me aankomen, ik ben twee weken geleden ook al mee geweest. Ze geloven al niet dat we ‘gewoon’ vrienden zijn, dus als ik nu weer meega, denken ze onderhand dat we verloofd zijn.’

Ik stomp hem in zijn zij. ‘Idioot.’ Hij lacht voluit.

‘Ze snappen heus wel dat je het gezellig vindt om niet elk weekend op je kamer te blijven.’ Freeks ouders wonen in het buitenland en zodoende blijft hij vaak op de campus.

‘Dat weet ik wel, en ik kom ook graag bij je ouders, maar ik ga met Timo stappen.’

‘Oké.’

Freek kijkt op zijn telefoon en pakt zijn tas.

‘Hoe laat ben jij klaar?’

‘Over twee uur.’

‘Piazzaatje halen vanavond?’

Ik twijfel, ik voel me doodop.

‘Ik trakteer’, zegt hij overredend. ‘Omdat jij zo heftig hebt gedroomd.’ Ik trek een grimas, maar moet lachen om zijn vrolijke gezicht.

‘Oké, maar geen ansjovis vandaag.’

‘Deal’, grijnst hij en hij verdwijnt in de drukte.

‘Verdomme, deze schoenen zijn pas nieuw.’ Ik buig me voorover en inspecteer mijn linkerschoen. Er zit een gat aan de zijkant. ‘Het stiksel is losgegaan.’

‘Laat het morgen bij de schoenmaker repareren’, reageert mijn moeder praktisch.

‘Ja, dat kan ik doen.’ Ik knabbel genietend aan een chocoladekoekje, die mijn moeder vers heeft gebakken. Ze is een kei in de keuken; één van de redenen dat Freek zo graag meekomt. Hij is echt een lekkerbek.

‘Ik heb alleen geen andere schoenen bij me, mag ik een paar van jou lenen?’

‘Ja hoor, we hebben toch dezelfde maat.’

‘Je moeder heeft schoenen genoeg’, reageert mijn vader en hij kijkt haar plagend aan. Ik drink mijn koffie en kijk naar hoe ze daarop reageert. Ze negeert hem.

‘Kijk zo maar even boven, schat’, zegt ze tegen mij.

Vervolgens kijkt ze toch naar mijn vader en steekt haar tong uit. We schieten alledrie in de lach.

Ik zit op mijn knieën voor de kledingkast van mijn ouders en snuffel tussen haar schoenen. Ik twijfel tussen een kort laarsje en een sneaker als mijn aandacht wordt getrokken naar een oude schoendoos, die achter in de kast staat; hij is blauw en versierd met gele Franse lelies. Ik duik in de kast, pak de doos en til de deksel op. Ineens staat mijn moeder naast me, duwt de deksel terug en pakt de doos uit mijn handen. ‘Daar zitten geen

schoenen in', zegt ze en ze loopt met de doos de slaapkamer uit. Ik kijk haar na, trek mijn wenkbrauwen op en richt mijn aandacht weer op de schoenen. Ik pak de korte laarsjes, trek ze aan, kijk in de spiegel en knik tevreden.

's Avonds in bed denk ik weer aan mijn moeder die met een bos op haar wangen de doos uit mijn handen griste. De doos was niet zwaar. Wat zou erin zitten? Brieven? Liefdesbrieven misschien? Van mijn vader of van een andere, oude liefde? Of foto's? Ik ben razend benieuwd. Misschien moet ik het haar maar gewoon vragen.

'Mam, heb jij vóór papa nog andere vriendjes gehad?' We zitten aan een broodje; mijn vader is hardlopen, die ontbijt altijd later.

'Andere vriendjes? Nee, je vader was mijn eerste echte liefde.' Ze kijkt me met een glimlach aan. 'En de enige. Hij wilde heel snel verloven, ik denk dat hij bang was dat ik ervandoor zou gaan.' Ze giechelt. We eten zwijgend verder. Ik wil vragen wat er in die doos zit, maar dat lijkt ineens ongepast. Misschien zijn het wel bankpapieren of zo. Maar bewaar je die achter in je kledingkast?

'Pap, heb jij mama vroeger weleens liefdesbrieven geschreven?' Mijn vader is bezig met een plank, die hij voor mij op maat maakt, zodat ik hem boven mijn bank kan hangen. Hij klust graag, en ik heb ideeën genoeg. 'Liefdesbrieven?' Hij stopt met schaven en kijkt in de verte. 'Niet echt liefdesbrieven, maar toen ik die drie

maanden in Japan zat, heb ik haar wel een paar keer geschreven.' Hij kijkt me aan. 'Maar die brieven gingen meer over hoe het daar was en wat ik allemaal meemaakte en over jou natuurlijk.'

'Drie maanden in Japan?'

'Ja, toen had ze het erg moeilijk. Dus stuurde ik nu en dan een brief als afleiding. We belden ook wel, maar de verbinding was vaak slecht.' Hij gaat weer verder met schaven. Ik gaap hem perplex aan.

'Maar pap, wanneer was jij dan drie maanden in Japan?' Hij kijkt verbaasd op.

'Weet je dat niet meer? Ik denk zo'n tien jaar geleden.' *Tien jaar geleden?* Peinzend zoek ik mijn brein af. Tevergeefs.

'Ik kan me dat helemaal niet herinneren.' Verbluft kijk ik hem aan. Hij glimlacht.

'Je zat behoorlijk in je eigen wereldje in die tijd. Daarnaast ging je natuurlijk gewoon naar school en in de weekenden logeerde je af en toe bij tante Esther. Vandaar dat je moeder zich ook wat eenzaam voelde. Jij was nog te jong om van alles mee te bespreken.' Ik weet niet wat me overkomt. Ik kan me echt totaal niet herinneren dat mijn vader een paar maanden is weg geweest. Hoe kan dat?

'Dit is echt heel raar.' Ik sta daar niet-begrijpend naast mijn vader die rustig verder schaaft.

'Het is toch bizar dat ik me dat niet kan herinneren?' Ik zit met Freek in zijn kamer. Hij kijkt me wereldwijs aan.

‘Voor jou is dat niet bizar, hoor. Jij vergeet van alles, zelfs mijn verjaardag.’

‘Dat is niet eerlijk! Dat is één keer gebeurd, en toen had ik het heel druk met tentamens. Moet ik dat de rest van mijn leven aanhoren?’

‘Ja’, zegt hij zelfgenoegzaam.

‘Tiran.’

Hij grijnst.

‘Ik vind dat verhaal van die schoenendoos wel leuk. Misschien had je moeder toch een stiekem vriendje of zo.’ Freek kijkt verrukt.

‘Ik weet het niet. Ze klonk zo oprecht toen ze vertelde dat mijn vader de enige was. Maar ik blijf ook nieuwsgierig naar wat er dan in die doos zit.’

‘We gaan naar Steven en Lydia. Ga mee, dat vinden ze leuk, ze hebben je lang niet gezien.’

‘Neh. Niet zoveel zin, mam. En ik moet nog leren.’ Dat was altijd een perfect excuus. Leren gaat voor alles. Ook nu accepteert mijn moeder het meteen.

‘Oké. Jammer. In de koelkast staat een salade, zorg dat je straks iets eet.’

‘Ja mam’, zeg ik braaf. Mijn vader zendt me een knipoog en trekt mijn slaapkamerdeur dicht. Ik hoor ze de trap aflopen, hun jassen aantrekken en de voordeur dichtslaan.

Ik ben alleen thuis. Ik luister naar het weggijden van de auto en kom in beweging.

De hele week heb ik gefantaseerd over wat er in de schoenendoos zou zitten, en nu zag ik mijn kans schoon.

Het is misschien niet netjes, maar ik wil het weten. Ik loop naar de slaapkamer van mijn ouders en begin mijn inspectie.

Drie kwartier later zak ik onvoldaan op de bank. Ik heb het hele huis gehad, zelfs de schuur, maar nergens vond ik de schoenendoos. Waar heeft ze die gelaten? Zou ze hem hebben weggegooid? Ineens lijkt dat logisch. Een doos met oude herinneringen, die misschien niet meer zo waardevol zijn, maar toch liever geheim worden gehouden. Wat kan je daar beter mee doen dan vernietigen? Teleurgesteld haal ik de salade uit de koelkast en loop naar boven.

Even later zit ik weer te mijmeren boven mijn boeken. Ik denk aan mijn droom. Waarom heb ik die? Ik was in die droom ook een jaar of twaalf, net zo oud als toen mijn vader weg was. Mijn moeder was eenzaam, zei mijn vader. Heeft ze in die tijd toch iets met een andere man gehad? Ik schaam me voor die gedachte; mijn moeder, ik kan het me niet voorstellen! Ik heb te veel fantasie. Het is een droom, meer niet.

Mijn moeder kijkt op als ik mijn jas aantrek.

‘Esther zal het leuk vinden dat je langskomt.’

‘Ja, het is alweer een tijd geleden. Papa zei dat ik weleens bij haar sliep, toen hij in Japan zat.’

‘Ja, dat klopt. Mijn zus hielp me een beetje om die tijd door te komen.’

‘Je vond het lastig alleen.’

Mijn moeder verschuift nerveus wat spullen over tafel.

‘Ach ...’

‘Ik herinner me niks van die tijd.’

‘Nee, dat zei je vader.’ Ik zie haar vertrouwde glimlach weer. ‘Ik denk dat je het druk had met jezelf. Dat heeft iedereen op die leeftijd.’

‘Esther, waarom logeerde ik soms bij jou toen papa in Japan zat?’

‘Waarom? Dat wilde je graag. En je moeder had dan wat tijd voor zichzelf.’

‘Wat was er dan met mama?’

Esther loopt naar het raam en kijkt naar buiten. ‘Je moeder vond het moeilijk dat ze alleen was. Ze deed haar best om de boel draaiende te houden, maar ... dat lukte niet zo goed. En jij was natuurlijk op een moeilijke leeftijd.’

‘Was ik zo’n draak dan?’

Esther lacht. ‘Nee hoor, je was een gewone tiener. En ja, dat zijn soms draken, maar ook nog heel kwetsbaar.’ Ze knipoogt naar me. ‘Ze wilde af en toe wat rust, laat ik het daar maar op houden.’ Ze loopt naar de koffiekant en schenkt in.

‘Ik kan me helemaal niet herinneren dat papa in Japan is geweest.’ Tante Esther zet de koffiekant terug en loopt met de kopjes naar de tafel voordat ze reageert.

‘Je was altijd erg in je eigen wereldje.’

‘Ik vond trouwens een schoenendoos in mama’s kast, maar ze wilde niet dat ik hem openmaakte.’

‘Een schoenendoos?’

‘Ja een blauwe met gele Franse lelies.’

Tante Esther kijkt me raar aan. ‘Ik vraag me steeds af wat erin zit, ik dacht misschien wel liefdesbrieven van papa’, zeg ik lachend. Ze lacht niet mee.

‘Wie zal het zeggen. Heeft ze de doos verstopt?’

‘Ik weet niet wat ze ermee heeft gedaan.’

‘Je kunt maar beter niet neuzen in dingen die je niet aangaan’, zegt ze ernstig.

Ik kijk haar verwonderd aan. Zo wereldschokkend zal het toch niet zijn? Esther verandert van onderwerp.

‘Hoe gaat het met je studie?’

Ik kijk naar de plank boven mijn bank. Ik heb er een hangplant op gezet en een beeldje dat ik van Freek heb gekregen toen hij van een stage uit Amerika terugkwam. Het is superkitsch, maar ik vind het leuk dat hij speciaal voor mij iets had meegenomen. Ik zit aan mijn kleine ronde keukentafel met een paar dikke naslagwerken en mijn laptop, maar kan me niet concentreren. Dat is al de hele week zo. Eigenlijk is dat al drie weken zo.

Ik hoor een sleutel in de deur en Freek komt binnenlopen.

‘Waarom heb ik jou een sleutel gegeven?’

‘Omdat je te lui bent om op te staan.’ Hij ploft op een stoel.

‘Te lui. Misschien heb ik er wel spijt van; je komt te pas en te onpas binnenvallen’, klaag ik.

Hij trekt zijn wenkbrauwen op.

‘Wat ben jij chagrijnig.’

'Sorry, Freek. Ik krijg het niet voor elkaar om te studeren, ik word er gek van.' Ik duw mijn handen in mijn haar. 'Ik mis al een paar studiepunten.'

'Hoe kan dat nou? Je bent zo'n fanatiekeling.'

'Ik weet het ook niet. Ik blijf maar doormalen over die droom en die schoenendoos en zo.'

'Schei uit, zeg. Ben je daar nog mee bezig?' Freek kijkt me ongelovig aan. 'Doe niet zo idioot, Charlot.'

Ik kijk naar de grond.

'Ik weet het.'

'Of speelt er iets anders?'

'Hoezo?' Ik kijk op en zie dat hij een kleur krijgt.

'Ik hoorde dat Erik je had gevraagd om mee te kijken met dat nieuwe project.'

Ik voel dat ik boos word. Erik boeit me nog minder dan de stoeptegels beneden.

'Je bent toch niet jaloers of wel?'

'Nee, natuurlijk niet', reageert Freek kribbig. Hij springt op van zijn stoel. 'Jezus zeg, wat een humeur heb jij. Ik ga wel een biertje pakken bij de jongens.' En weg is hij. Ik zucht.

Hij heeft gelijk. Ik moet het uit mijn hoofd zetten. Het is maar een droom. Ik buig me weer over de boeken. Dan gaat mijn telefoon. Het is mijn vader.

'Lieverd, niet schrikken. Mama ligt in het ziekenhuis.'

‘Gelukkig was de trein iets vertraagd, zodat ik hem kon halen, anders was ik nu nog niet hier geweest.’

‘Ja, fijn lieverd. Ik heb werkelijk geen idee wat ik voor je moeder moet inpakken.’ Mijn vader staat er verloren bij. Ik geef hem een knuffel.

‘Maak je geen zorgen pap, de operatie is goed gegaan toch?’ Hij knikt, weinig overtuigd. Mijn vader, de wereldreiziger, marathonloper en klusjesman die alles kan; tegen een blindedarmoperatie bij mijn moeder is hij niet opgewassen. Hij veegt langs zijn neus en mompelt dat ik maar wat spullen moet pakken. Hij verdwijnt naar beneden en ik open de kast.

Ik pak een stapel ondergoed, beter te veel dan te weinig, en zoek naar haar ochtendjas. Ik gooi alles op bed: Een setje extra kleren, pyjama, sokken en haar pantoffels. Nu nog een tas. Ik kijk boven in de kast en achter het hanggedeelte, maar zie geen tas. Misschien onder het bed. Ik duik op mijn knieën en schrik van wat ik zie. Er ligt geen tas, maar er staat wel een doos. Een blauwe met gele Franse lelies. Ik voel mijn hart kloppen en trek de doos langzaam naar me toe.

‘Wat lig jij nou onder het bed?’ Mijn vader is terug. Ik stoot mijn hoofd tegen de bedrand.

‘Au.’ Met mijn hand wrijf ik over de zere plek. ‘Ik zocht een tas.’

‘Hier.’ In zijn hand heeft hij een weekendtas.

‘Ah, mooi.’ Ik sta op en doe de spullen in de tas. Mijn vader blijft staan.

'Kom, het bezoeken begint zo.' Hij kijkt op zijn horloge.
'Ja, ik heb alles', zeg ik en loop voor hem uit. De doos moet nog even wachten.

Thuisgekomen gaapt mijn vader voluit.

'Ik ga maar gelijk naar bed. Het was een spannende dag.'

'Oké pap, welterusten.'

'Welterusten.'

Ik moet mijn nieuwsgierigheid tot morgen bedwingen.

Ik open mijn ogen en realiseer me dat ik de hele nacht heb doorgeslapen. En ik heb niet gedroomd. Ik rek me uit en loop naar beneden. Er ligt een briefje op tafel in het handschrift van mijn vader: *Ik ben even naar de winkel*. Ik aarzel geen moment en storm de trap weer op. In de slaapkamer van mijn ouders duik ik meteen onder het bed. Niets. De doos is weg! Hoe kan dat nou? Heeft mijn vader de doos weggehaald? Ik open de kledingkast en kijk erin rond, maar ook daar is geen doos te bekennen. Ik laat mezelf op hun bed zakken. Wat is er toch met die schoendoos? In mijn achterhoofd hoor ik de stem van Freek die zegt dat ik het moet loslaten. Maar ook hij zal moeten toegeven dat dit vreemd is. Even later is mijn vader weer thuis. Hij gedraagt zich net als altijd, maar ik vraag me af wat mijn ouders voor me verbergen.

Ik loop de ziekenkamer binnen waar mijn moeder ligt. Tante Esther zit naast haar bed. Mijn moeder heeft kleur op haar wangen en praat volop. Ik ben blij dat het al beter met haar gaat. Esther en ik lopen samen de afdeling af.

‘Zullen we nog even koffiedrinken?’ vraag ik haar. Ze stemt toe en we zoeken een plekje.

‘Toen mijn vader in Japan was, ging het niet zo goed met mijn moeder, zei je. Had dat met hun huwelijk te maken?’

Esther kijkt me fronsend aan.

‘Hoe kom je daarbij?’

‘Nou, ik weet het niet. Het zou toch kunnen dat ze daardoor niet lekker in haar vel zat.’

‘Charlot, je moeder ligt in het ziekenhuis en jij blijft maar in het verleden wroeten. Dat vind ik niet zo netjes van je.’ Ze kijkt me streng aan. Ik bloos.

‘Ga liever je vader helpen in huis. Die arme man moet alles nu alleen doen.’ Ik durf niets meer terug te zeggen. Ze heeft gelijk.

Thuis staat papa in de schuur. Hij heeft een mooie kapstok voor me gemaakt. Ik schaam me dat ik zo negatief over hem en mijn moeder dacht. Het komt allemaal door die stomme droom.

Mijn vader is altijd open en eerlijk tegen me geweest. Waar die doos is gebleven, daar is vast een logische verklaring voor.

'Papa, ik zag gisteren een schoenendoos onder jullie bed staan. Maar vanmorgen was ie weg.' Ik kijk naar mijn vaders reactie.

'Een schoenendoos?' Hij haalt zijn schouders op. 'Zou kunnen.'

'Maar hij stond er vanmorgen niet meer.'

'Hoe weet je dat?'

'Ik ging kijken, ik was benieuwd wat erin zat.'

'Je bent een nieuwsgierig aagje. Maar als er een schoenendoos onder het bed stond, dan moet ie er nog staan hoor. Ik heb niks opgeruimd.'

Ik kijk hem hulpeloos aan.

'Kom, dan kijken we samen. Pak ik meteen mijn schoenen.' Hij loopt al naar binnen.

We liggen op onze knieën.

'Ik zie wel een sok', zegt mijn vader. Hij schiet in de lach.

'Dat gebeurt wel vaker; je moeder vouwt hier de was op en als ze een sok mist, dan ligt ie meestal onder het bed.' Hij reikt met zijn hand naar de sok en gooit hem op bed.

Ik reageer niet. Ik voel me stom en raar en lijk wel de grip op het leven kwijt te raken. Mijn vader doet normaal, mijn moeder doet normaal, ik ben de enige die afwijkend gedrag vertoont. Misschien heb ik wel een burn-out? Dat hoor je tegenwoordig vaker bij studenten.

'Kom, dan breng ik je met de auto terug. Ik heb je kapstokje af; kan ik die meteen voor je ophangen.'

Dankbaar loop ik mijn vader achterna.

Freek komt binnenlopen. Hij tikt tegen mijn neus en trekt een gek gezicht.

‘Dat is een mooie kapstok.’ Freek bewondert mijn vaders creatie. Samen kijken ze ernaar en mijn vader vertelt enthousiast over zijn werkwijze. Ik vind dat altijd reuze saai, maar Freek lijkt oprecht geïnteresseerd. Ik schenk drankjes in en ruim wat op. Als mijn vader weg is, blijft Freek op zijn gemak zitten. Ik vertel hem over de verdwenen schoenendoos. Zijn gezicht betreft.

‘Je ziet spoken. Je was hartstikke geschrokken van het bericht dat je moeder in het ziekenhuis lag.’

‘Oké, maar ik weet toch wel wat ik heb gezien!’ Ik kan niet uitstaan dat hij me niet gelooft. Hij schudt zijn hoofd en staat op.

‘Ik ga ook. Doei.’

Vertwijfeld sta ik in mijn kamer. Ben ik nou gek geworden?

Twee weken later zit ik als vanouds met mijn moeder in de keuken.

‘Ik voel me herboren’, zegt ze. Ik moet toegeven dat ze veel energiekeker overkomt. We praten veel, het is net of ze het idee heeft dat ze iets moet inhalen. Ik had altijd een prima band met mijn moeder, maar het voelt ineens vertrouwer. Ik besluit haar deel te maken van mijn gedachten.

‘Mam, weet je nog dat ik schoenen van je wilde lenen, omdat de mijne kapot waren?’

Ze knikt. ‘Je mag ze houden hoor, die laarsjes.’

‘Nee, dat bedoel ik niet. Ik vond toen een schoenendoos achter in de kast. Maar je pakte hem snel weg.’
Mijn moeder kijkt niet begrijpend. ‘Een schoenendoos?’
Nu voel ik me helemaal ongemakkelijk. ‘Mam, je gaat me toch niet vertellen dat ik dat heb verzonnen!?’ Het komt eruit met een snik. Mijn moeder kijkt me lang aan. ‘Nee Charlot’, zegt ze uiteindelijk. ‘Je hebt het niet verzonnen. Maar ik wilde het vergeten.’

We verplaatsen ons naar de woonkamer en zitten samen op de bank. Mijn moeder haalt diep adem. ‘Ik had vroeger een collega, Ruud. Ik kon goed met hem overweg. Toen je vader in Japan was is Ruud ook een paar keer langs geweest.’
Ik kijk haar strak aan. ‘Had je een verhouding met hem?’
‘Nee joh’, roept ze verbijsterd. ‘Ruud kende papa ook goed. Hij was zelfs door papa gebeld of hij een oogje op mij wilde houden. Papa was ongerust. Maar toen ...’ Ze zucht diep. ‘Toen werd ik gebeld. Ze hadden Ruud ergens in de bosjes gevonden, dood. Hij was gewurgd.’
‘Gewurgd?’
‘Omdat een buurvrouw hem een paar keer hier had gezien, stond de politie al snel aan de deur. Ik werd ondervraagd en had geen sluitend alibi.’
‘Wacht even, mam. Jij?’
‘Ja, bizar hè. Het bleek dat het DNA van een vrouw bij hem was gevonden en hij was gewurgd met iets van kant. Daarom zocht de politie een vrouw. Maar Ruud had wisselende contacten en uiteindelijk konden ze niets vinden dat mij in verband met de moord bracht.’

Ik kijk haar met open mond aan. *Gewurgd met iets van kant?* Kan dit toeval zijn?

‘Het was heel heftig allemaal, je vader zat in Japan en kon niet zomaar terugkomen, ik moest het alleen verwerken. Later bleek dat Ruud soms hardhandig was met vrouwen. Dat heb ik nooit begrepen; hij was hier altijd rustig en begripvol.’ Ze staart voor zich uit. Mijn gedachten gaan alle kanten uit. *Spreekt mijn moeder de waarheid? Waarom heb ik iets soortgelijks gedroomd?*

‘Mam’, begin ik, maar ze onderbreekt me.

‘Ik las alles wat er werd geschreven over de moordzaak en heb de artikelen uitgeknipt.’ Ze kijkt me aan. ‘Dat is wat jij vond in die schoenendoos, Charlot; krantenknipsels over de moord op Ruud.’

Dus dat was het. Krantenknipsels.

‘Het heeft lang geduurd eer ik me erbij had neergelegd dat er nooit een dader is gevonden.’

Had ik die krantenknipsels gezien en mijn eigen verhaal gevormd?

‘Heb ik hem ook weleens ontmoet?’

‘Nee, hij kwam meestal als jij op school was. Onder werktijd.’

‘Heb je de doos nu weggegooid?’

‘Nee, dat kon ik nog niet. Ik wilde jou er alleen niet mee confronteren. Ik wist niet hoeveel je ervan had meegekregen, destijds.’ Ze kijkt me weifelend aan. ‘Toen je vader zei dat je je niets herinnerde, leek het me het

beste om dat zo te laten. Ik heb de doos naderhand onder het bed gezet.'

Ik kijk haar verbouwereerd aan.

We lopen samen de trap op en knielen bij het bed. Er staat niets. Mijn moeder fronst. 'Wat gek. Ik zou toch zweren dat ik hem hier had neergezet.'

Ik kijk op mijn telefoon. Het is al laat; ik moet nu weg om mijn trein te halen.

'Wist papa van de krantenknipsels?'

'Ja, die wist ervan. Maar waarschijnlijk denkt hij dat ik ze allang heb weggedaan.'

'Hoe heette hij eigenlijk met zijn achternaam, die collega?'

'Van Deventer. Ruud van Deventer.'

Op mijn kamer googel ik: *Ruud van Deventer*.

Er zijn hits van diverse Ruud van Deventers, maar die leven nog, dus ik zoek verder. Ik kom in een archief terecht dat verhaalt over de moord: Gewurgd. Seksueel contact gehad met een vrouw. Hij was post mortem in de bosjes gelegd. Ontdekt door een wandelaar. Nog een hoop blabla en onderaan staat dat het onderzoek uiteindelijk is stopgezet, door onvoldoende bewijsmateriaal. Een *coldcase*, zogezegd. Ik zie nog twee artikelen en klik er een aan.

Er staat ongeveer hetzelfde in, maar onderaan stuit ik op een foto van het slachtoffer. Mijn hart schiet in mijn keel. Ik kijk recht in het gezicht van de man uit mijn droom.

Freek, je moet komen.

Ik moet het hem nageven, nog geen vijf minuten na mijn WhatsApp-je staat Freek bij me binnen.

‘Wat is er?’ vraagt hij bezorgd. ‘Je ziet lijkwit!’

Ik stort me in zijn armen en huil met grote uithalen.

‘Charlot? Is er iets met je vader of moeder?’

Ik schud van nee. Hij sust ‘stil maar’ en wrijft over mijn rug. Langzaam kom ik tot bedaren. Ik pak zijn hand en troon hem mee naar mijn laptop.

‘Hier, lees dit artikel.’

Hij kijkt me even vreemd aan en leest.

‘Ja. En?’

‘Dit is de man uit mijn droom.’

‘Hè?’ Ik vertel hem het hele verhaal, over de schoenendoos, mijn moeder, de moord. Met stijgende verbazing kijkt Freek me aan.

Dan gaat hij tegenover me zitten en pakt mijn handen vast.

‘Ik heb wat dingen opgezocht over dromen. Het zijn vaak gedachten, verlangens of herinneringen. Maar je brein maakt zelf allerlei verbindingen.’ Ik kijk hem aan. Hij heeft zich speciaal voor mij verdiept in een materie die hem eigenlijk niet boeit.

‘Ik denk dus dat je als tiener inderdaad die knipsels hebt gezien en er je eigen verhaal van hebt gemaakt.

Misschien heb je het verdrongen omdat het zo heftig was. Het is moeilijk om je moeder verdrietig en angstig te zien.’

Hij heeft nog steeds mijn handen vast en de manier waarop hij naar me kijkt, de manier waarop hij daarstraks binnenstormde ...

‘Ik denk dat je gelijk hebt’, zeg ik opgelucht. ‘Ik ben blij dat je zo snel kon komen. En sorry dat ik de laatste tijd zo’n *pain in the ass* was.’

‘Ja, nou ja, dat ben ik wel van je gewend.’ Ik kijk boos en knijp in zijn handen, maar hij trekt me lachend van mijn stoel.

‘Kom, krijg je een dikke knuffel. Ik denk dat het mysterie is opgelost.’ Hij tilt me van de grond en zet me weer neer, maar hij laat me niet los.

‘Charlot ...’ zegt hij ineens schor.

‘Sst.’ Ik geef hem een kus. Zijn lippen zijn zacht en aangenaam. Het duurt nog een tijdje voor hij me loslaat.

‘We zeggen nog niets tegen mijn ouders hoor. Doe maar gewoon als altijd.’

Freek kijkt me geamuseerd aan. ‘Mogen ze niet weten dat ik hun dochter eindelijk heb veroverd?’

‘Veroverd? Pfff.’ Ik lach hem uit. Het voelt heerlijk om nu samen met Freek naar mijn ouders te gaan.

‘Gaan jullie de stad in? Wil je dan deze haaknaalden terugbrengen naar Esther?’ vraagt mijn moeder. ‘Ik weet niet of ze weg is, maar leg ze dan maar bij de achterdeur.’

‘Prima.’

Ik bel aan bij tante Esther, maar ze doet inderdaad niet open. Ik loop achterom door de brandgang en voel aan

de klink van het hek. Die is open. Ik zie dat ook de schuurdeur openstaat. Zou ze daar zijn? Ik duw de schuurdeur verder open en kijk naar binnen. Maar er is niemand.

Ik stap achteruit en wil de deur sluiten als mijn oog ergens op valt.

Iets blauws met gele Franse lelies. *Hè?* Ik stap weer naar binnen en kijk omhoog. Het is exact dezelfde schoenendoos als bij mijn moeder. Ineens hoor ik een stem achter me.

‘Dacht je dat ik niet thuis was?’

Ik schrik me rot, voel me op heterdaad betrapt en kijk met een kleur om naar mijn tante.

‘Hoi, ja, je deed niet open. Ik heb deze haaknaalden van mama en ik dacht dan leg ik ze maar in het schuurtje.’

‘Geef maar hier, en kom binnen.’

‘Nou heel even dan. Freek zit in de auto te wachten.’

‘O, roep hem ook even, ik heb tijd hoor.’

‘Nee, we gaan naar de stad.’ Ik loop achter mijn tante aan naar binnen en bekijk haar aandachtig. Ze heeft een kort, modern kapsel, niet lang zoals mijn moeder. We kletsen even.

‘Ik moet weer gaan.’ Ik loop richting de achterdeur.

‘O, kom maar voor om, dat is toch veel makkelijker.’ Ik heb geen reden om dit te weigeren, dus loop ik met haar mee naar de voordeur.

In de auto twijfel ik of ik het aan Freek zal vertellen.

Beter van niet. Ik ga komende week wel terug als tante Esther naar haar werk is.

Gelukkig is het schuurtje gewoon open. Snel loop ik naar de schoenendoos en trek hem van de plank. Ik til het deksel eraf en zie de knipsels liggen. Het gezicht van Ruud van Deventer kijkt me weer aan; het is dezelfde foto als op internet. Ineens krijg ik een flashback. De slaapkamer van mijn tante. Ik herinner het me weer dat ik hier soms logeerde! Ze had zo'n mooie kaptafel. Een rilling loopt over mijn rug. Mama heeft helemaal geen kaptafel. Ik hou de doos in mijn handen en langzaam komt er nog een herinnering terug. Mama had ruzie met tante Esther. Ze stonden in onze keuken en dachten dat ik boven was, maar ik stond bij de deur te luisteren. Mama zei dat ze het belachelijk vond dat tante Esther mij alleen liet terwijl ik daar logeerde. Ik sta te beven op mijn benen. Was dat waar?

'Lieverd wat is er?' Mijn moeder kijkt me ongerust aan als ik binnenkom.

'Mam, klopt het dat jij ooit ruzie had met tante Esther over dat ze mij alleen thuisliet toen ik daar logeerde?'

Mijn moeder kijkt me lang aan.

'Ja, dat klopt.'

Ze gaat op een stoel zitten. Ze ziet er ineens niet goed uit. Ik besluit haar niets te vertellen over de schoenendoos.

'Esther ging altijd graag op stap. Ik had alleen niet verwacht dat ze je alleen zou laten.'

'Ik vond dat waarschijnlijk niet zo erg.'

‘Misschien niet, nee. Maar ik wel! Ze is ouder dan ik, maar ik voelde me volwassener. Ze flirtte ook altijd met mannen. Zelfs Ruud moest het ontgelden.’

‘Ruud? Kende ze hem ook?’

‘Nee, maar ze kwam een keer langs toen hij hier was. Ze stelde zich enorm aan. Ruud vond het wel leuk, geloof ik.’ Mijn moeder schudt haar hoofd.

Ik loop naar mijn vader, die in de tuin is.

‘Pap, is tante Esther hier geweest, die avond dat wij naar het ziekenhuis gingen?’

‘Esther? Ja, dat klopt. Ze bood aan om iets te eten voor ons in de koelkast te zetten. Ik vond dat wel fijn. Hoezo?’ Ik geef geen antwoord, maar loop weer naar binnen.

Moet ik het Freek vertellen? Hij zit een paar dagen voor een belangrijk tentamen, dus ik besluit van niet.

Waarom heeft mijn tante die schoenendoos weggehaald?

Ik heb knallende hoofdpijn en duik met een paar paracetamols mijn bed in. Tijdens een onrustige slaap komt de droom terug. Iets is er anders. Ik ben niet op de slaapkamer van mijn ouders, maar op die van tante Esther. Ik zie hoe ze Ruud van Deventer wurgt met een kanten slip. Zwetend word ik wakker. Ik herinner me ineens dat ik onder het bed uit vluchtte en naar de logeerkamer ben gerend. De volgende dag deed Esther heel normaal. Had ik toen ook deze droom gehad?

Ik voel me misselijk en ellendig. Wat is echt en wat niet?
Waarom overkomt me dit?

Er wordt op de deur geklopt. Ik doe open en kijk in het gezicht van tante Esther.

‘Wat doe jij hier?’

‘Wij zeggen altijd goedemorgen’, reageert ze verbolgen en loopt naar binnen.

‘Ja, tuurlijk. Sorry, maar je bent hier nog nooit geweest.’

‘Nee dat klopt. Je hebt hier je eigen leven, vind ik.’ Ze blijft met haar jas aan in de kamer staan.

‘Wil je koffie?’

‘Nee. Ik blijf niet lang. Ik hoorde van mijn buurvrouw dat je langs bent geweest. Ze zag je in het schuurtje van de week. Ik zei tegen haar dat ze zich waarschijnlijk vergiste, maar ze wist het zeker. Waarom weet ik daar niks van?’

Ik kijk naar haar en twijfel.

‘Vroeger had jij lang haar, net als mama.’

‘Ja, maar wat heeft dat ermee te maken?’

‘Ik weet het, Esther. Van die man.’

Ze schrikt, maar herstelt zich meteen.

‘Waar heb je het over?’

‘Ik weet wat er gebeurd is, toen. Ik lag onder je bed, dat deed ik vaker als ik bij jou was. Ik had heimwee, maar mocht niet bij jou in bed, dus kroop ik er stiekem onder, zodat ik toch niet helemaal alleen was. Ik heb de moord gezien.’

Het blijft even stil in de kamer.

‘Ik weet niet wat je bedoelt, Charlot, zal ik een glas water halen? Je bent behoorlijk in de war.’ Ze loopt naar het keukenblok. Ik sta vertwijfeld in de kamer en kijk naar haar. Esther trekt iets te heftig de kastjes open op zoek naar een glas en ik zie dat haar hand trilt als ze het onder de kraan houdt. Ze draait zich om en zet het glas op tafel.

‘Hier, opdrinken’, zegt ze nors.

Ik verroer me niet, maar blijf haar aankijken. Ze zucht.

‘Je moet je geen rare dingen in je hoofd halen, Charlot.’

‘Dat doe ik niet.’

‘Dat doe je wel!’ Haar stem schiet uit. ‘Wroet toch niet zo in het verleden!’

‘Waarom niet? Waar ben je bang voor?’ daag ik haar uit.

Ze laat zich niet uit haar tent lokken, maar leunt met haar armen over elkaar tegen het aanrecht.

‘Je fantasie neemt een loopje met je. Je wist niet meer dat je vader naar Japan was, en nu heb je ineens een heel verhaal bedacht.’ Ze wiebelt wat ongemakkelijk heen en weer. ‘Sinds je de inhoud van die schoenendoos hebt gezien.’ Nu is het mijn beurt om te schrikken. *Weet ze dat?* ‘De obsessie van je moeder’, vervolgt ze minnetjes.

Ik kijk haar lang aan, maar geef nog niet op. Mijn droom van vannacht was zo duidelijk, zo helder.

‘Het werd misschien een obsessie voor haar, omdat ze aanvoelde dat het niet klopte’, gok ik in het wilde weg. Ik wil haar weer uit haar tent lokken, moet het gewoon zeker weten. ‘Mijn moeder vertelde al dat je die Ruud wel interessant vond.’

Dat heeft effect.

‘Wel interessant? Ha!’ Ze duwt zich van het aanrecht weg en begint heen en weer te lopen. ‘Die vent was geen stuiver voor de knip waard. Hij sloeg vrouwen, wist je dat? Nou, daar had hij aan mij de verkeerde.’ Ze stopt met lopen als ze zich realiseert wat ze zegt. Ze knippert nerveus. ‘Ik had geen interesse.’ Quasinonchalant plukt ze een pluusje van haar jas. Ik besluit alles in te zetten.

‘Geen interesse? Daar was anders weinig van te merken toen hij je rechttop tegen de deur aan nam.’

Haar ogen worden groot. ‘Wat?’

‘Ja, Esther. Ik zei toch dat ik onder je bed lag. Ik heb alles gehoord en gezien. Je wilde dat hij tegen je billen sloeg en dat hij je haar vastpakte.’

‘Nee, niet mijn haar!’

Het is eruit voor ze er erg in heeft. Haar hoofd loopt rood aan. ‘Oké, misschien was hij een keer bij me thuis. En wat dan nog?’

‘Weet mama dat hij bij jou was?’

‘Je laat je moeder hierbuiten!’

‘Waarom?’ vraag ik liefjes. ‘Je hebt toch niks verkeerd gedaan, of wel?’

Ze zucht. ‘Wat wil je nou Charlot?’

‘De waarheid.’

Ze zwijgt. ‘Waarom heb je die schoenendoos weggehaald?’, vraag ik. ‘Was je bang dat ik me iets zou herinneren?’

Haar ogen flitsen. Nu weet ik het zeker.

‘Jij hebt hem gewurgd.’

Ze steekt haar kin vooruit.

‘Die man had meerdere vrouwen misbruikt. Ik laat me niet misbruiken.’

‘Dus het is waar?’ vraag ik geschokt.

‘Er is geen bewijs en de zaak is verjaard.’ Nu kijkt ze me recht aan met een harde blik in haar ogen. ‘Laat het rusten, Charlot. Er is geen winst.’

Ze loopt met grote stappen langs me heen naar de gang. Even later hoor ik de deur in het slot vallen.

Ik graai in mijn koftzak en pak mijn telefoon. Het scherm licht op en ik zie dat alles is opgenomen.

‘Wat moest je tante hier?’ Ik draai me om. Freek staat achter me en kijkt me ongerust aan. Zijn blik ... vlinders, zelfs nu. Ik zet mijn mobieltje uit.

‘Mijn droom verklaren.’

‘Je droom?’ vraagt hij nieuwsgierig. ‘En?’

‘Ik weet nu wat ervan waar is.’

‘En?’ vraagt hij nogmaals. Ik denk na en stop mijn mobiel behoedzaam weg.

‘En dat is voorlopig voldoende.’

EINDE